

ЛЕВ ПЕТРУШЕВИЧ

Правник, член Української Національної Ради (УНРади) та уряду Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР) народився 1880 р. в с. Ракобовти Камінко Струмилівського повіту на Львівщині у священничій родині. Його батько Степан, старший брат Євгена Петрушевича, служив парохом містечка Холоєва Радехівського повіту (тепер с. Вузлове Радехівського району на Львівщині). Мати Ольга була донькою о. Івана Дороша, священника с. Ракобовти. Крім Лева, сім'я Степана Петрушевича мала ще доньку Ігнатію, яка вчителювала в с. Новиці Калуського повіту на Станиславівщині.

Після закінчення правничих студій Лев Петрушевич працював суддею у містах Великі Мости і Золочеві, а згодом – заступником підпрокурора Окружного суду в Бережанах, звідки у жовтні 1918 р. його обрано делегатом до УНРади. Восени 1918 р. він разом з судовими радниками І. Масляком і В. Федаком та прокурором А. Єднаком, входив до українського комітету по перебранню влади у Бережанах.

На засіданні УНРади 2 і 4 січня 1919 р. у Станиславові, разом з Северином Даниловичем, Петром Шекериком, Андрухом Шмігельським, Тимофієм Старухом, Семеном Вітиком його обрано до складу земельної комісії УНРади.

У липні 1919 р. разом з урядовцями ЗУНР опинився у Наддніпрянщині, де деякий час працював старшим юрисконсультом при Міністерстві юстиції УНР, розробляв проекти законів. Зокрема, за дорученням уряду УНР, підготував проект закону про новий спосіб ухвалення й оповіщення законів, посилюючи повноваження останньої у складний військовий період. Згідно з ним будь-який закон не міг бути затвердженим Директорією без попередньої ухвали Ради міністрів. “Цей інтересний законопроект, – зазначав Л. Петрушевич у жовтні 1919 р., – що Раді Міністрів хотів дати владу законодавчу (скрізь мають парламенти), виконавчу і репрезентаційну в державно-правовому значенню,

значить, хотів її на місце Директорії зробити сувереном держави всупереч постанові Трудового Конгресу”.

Після утворення у Відні закордонного уряду Л. Петрушевич займав відповідальну посаду шефа Президіяльної канцелярії. Згідно з розпорядком Диктатора Є. Петрушевича від 25 липня 1920 р. “Про організацію державної влади у період повновладдя Диктатора, встановленого 8 червня 1919 р.” Президіяльна канцелярія була одним із самостійних відділів уряду. Її утворено, передусім, для організаційної роботи інституцій влади; зокрема для підготовки автентичних текстів законних постанов, розпорядків, рішень, декретів та письмових наказів Диктатора, ведення від його імені урядової кореспонденції й посередництва в безпосередніх урядових відносинах з ним.

Відповідно до свого становища Л. Петрушевич брав участь практично в усіх нарадах Колегії уповноважених Диктатора ЗУНР, протоколюючи їхні засідання. Разом з Романом Перфецьким, Ярославом Підляшецьким підтримував зв’язок уряду з краєм. Він безпосередньо контролював всю кореспонденцію, в залежності від питань, що порушувалися у листах, полагав у їх зміст з відповідними урядовими відділами. Крім того, Л. Петрушевич особисто підписував інформаційні листи та повідомлення про призначення посадових осіб, зокрема начальником військової канцелярії отамана Ярослава Селезінку, професора Олександра Колессу – головою Надзвичайної дипломатичної місії ЗУНР у Відні, о. К. Бонна – секретарем цієї місії; О. Назарука – уповноваженим для справ преси і пропаганди, І. Німчука – редактором газети “Український прапор”, Ізраеля Вальдмана – уповноваженим для справ єврейського населення та ін.

Після рішення Ради послів держав Антанти 14 березня 1923 р. про приєднання Східної Галичини до Польщі Л. Петрушевич нелегально повернувся до Львова. Завдяки зв’язкам тестя, інспектора “Дністра” Івана Матвіїва, йому вдалося уникнути ув’язнення польською владою. Спочатку Л. Петрушевич працював як помічник в адвокатській канцелярії голови товариства “Дністер” – С. Федака, а після його смерті у 1937 р. – став його дійсним головою з власною адвокатською канцелярією (залишався ним аж до приходу більшовиків у вересні 1939 р.). Водночас працював

у Головній раді Союзу українських приватних службовців – “Супруга” (листопад 1926 – вересень 1939), видавничій спілці “Нові шляхи”. Помер Л. Петрушевич у Львові навесні 1940 р. Некролога про його смерть тоді не подав жоден з українських часописів. Тільки “Краківські вісті” 3 вересня 1941 р. одним рядком повідомили про кончину Л. Петрушевича. У шлюбі з Софією Матвій у них народилося двоє синів. Старший Андрій, студент Художньої академії у Варшаві, помер у Львові у грудні 1939 р., а молодший Євген – студент права, після повернення в 1944 р. радянської влади, залишився у Галичині. Подальша його доля невідома.

Література: Назарук О. Рік на Великій Україні. – Львів, 1921; Максимчук І. Нарис історії роду Петрушевичів. – Чикаго, 1967; Енциклопедія українознавства. Т. 6. – Львів, 1996; Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Документи і матеріали у 5-ти томах. Т. 2. – Івано-Франківськ, 2003; Ортинський В. Силкові структури Західно-Української Народної Республіки. – Львів, 2004.

Іван Патер, Олег Павлишин